

การเปรียบเทียบต้นทุนและผลตอบแทนในการปลูกพริกเขียวแบบ ทั่วไปกับการปลูกแบบรวมกลุ่มในลุ่มน้ำปากพนัง¹

The Comparison of Cost and Return in Planting Green Hot Chili by Using Individual and Collaborative Farming in Pak Pha-nang River¹

นลินี ทินนาม² และพรเพ็ญ ทิพยนา^{3*}

Nalinee Thinnam² and Pornpen Thippayana^{3*}

¹ บทความเรื่องนี้เป็นส่วนหนึ่งของโครงการวิจัยเรื่อง “การเปรียบเทียบต้นทุน ผลตอบแทน และความเสี่ยงของการปลูกพืชผักแบบทั่วไปกับการปลูกแบบรวมกลุ่ม เพื่อสนับสนุนความมั่นคงด้านอาชีพของเกษตรกรในตำบลท่าซอม อำเภอหัวไทร จังหวัดนครศรีธรรมราช”

² อ., ประจําหลักสูตรบริหารธุรกิจ สำนักวิชาการจัดการ มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์ นครศรีธรรมราช 80161

³ อ.ดร., ประจําหลักสูตรบริหารธุรกิจ สำนักวิชาการจัดการ มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์ นครศรีธรรมราช 80161

¹ This Article is Part of a Research Project in Title “The Comparison of Cost Return and Risk between Individual and Collaborative Vegetable Planting for Strengthening Farmers’ Occupation Security in Thasom Subdistrict, Huasai District, Nakhon Si Thammarat Province”

² Lecturer, Business Administration Program, School of Management, Walailak University, Nakhon Si Thammarat, 80161, Thailand

³ Lecturer, Dr., Business Administration Program, School of Management, Walailak University, Nakhon Si Thammarat, 80161, Thailand

* Corresponding author: Email address: tpornpen@wu.ac.th and th.pornpen@gmail.com

(Received: November 18, 2020; Revised: March 14, 2021; Accepted: March 23, 2021)

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้ศึกษาเปรียบเทียบต้นทุนและผลตอบแทนการปลูกพริกเขียวระหว่างแบบทั่วไปและแบบรวมกลุ่ม เก็บข้อมูลปี 2560-2561 สัมภาษณ์เชิงลึกเกษตรกรผู้ปลูกพริกเขียวแบบทั่วไป 11 รายและแบบรวมกลุ่ม 13 ราย วิเคราะห์อัตราส่วนการเงินและเทคนิคการตัดสินใจลงทุน ผลวิจัยพบว่า พื้นที่ปลูกสองพื้นที่มีลักษณะคล้ายคลึงกัน แต่แบบรวมกลุ่มจะรวมผลผลิตเพื่อขาย มีปริมาณผลผลิตเฉลี่ย 2,901.17 กิโลกรัมต่อไร่ ราคาขายเฉลี่ย 29.15 บาทต่อกิโลกรัม สูงกว่าแบบทั่วไปที่ได้ปริมาณผลผลิตเฉลี่ย 1,771.96 กิโลกรัมต่อไร่ ราคาขายเฉลี่ย 26.64 บาทต่อกิโลกรัม อัตรากำไรสุทธิต่อรายได้ของแบบรวมกลุ่มร้อยละ 58.06 สูงกว่าแบบทั่วไปร้อยละ 55.93 และแบบรวมกลุ่มมีอัตราผลตอบแทนต่อเงินลงทุนสูงกว่า แต่อัตรารับทุนรวมต่อรายได้รวมต่ำกว่าแบบทั่วไป หากพิจารณาเงินลงทุนเริ่มแรกไม่รวมมูลค่าที่ดินของแบบรวมกลุ่ม มีมูลค่าปัจจุบันสุทธิ 143,959.12 บาท สูงกว่าแบบทั่วไป 47,822.41 บาท มีอัตราผลตอบแทนภายในร้อยละ 354.92 สูงกว่าแบบทั่วไปร้อยละ 111.08 มีระยะเวลาคืนทุน 3 เดือน 11 วัน ต่ำกว่าแบบทั่วไป 10 เดือน 17 วัน ส่วนกรณีเงินลงทุนเริ่มแรกรวมมูลค่าที่ดินของแบบรวมกลุ่มมีมูลค่าปัจจุบันสุทธิ 20,882.12 บาท สูงกว่าแบบทั่วไป -99,177.59 บาท มีอัตราผลตอบแทนภายในร้อยละ 26.71 สูงกว่าแบบทั่วไปร้อยละ -11.68 ระยะเวลาคืนทุน 2 ปี 7 เดือน ต่ำกว่าแบบทั่วไปที่คืนทุนหลัง 5 ปี

คำสำคัญ: ต้นทุนและผลตอบแทน พริกเขียว อัตราส่วนการเงิน เทคนิคตัดสินใจลงทุน ลุ่มน้ำปากพนัง

Abstract

The research article compared cost and return in planting green hot chili using 11 samples of individual and 13 samples of collaborative farming in 2017-2018. Data were analyzed by financial ratios and investment techniques. The results revealed that two areas seemed similar. Collaborative farming, which pooled crops for distribution, had a higher average yield of 2,901.17 kilograms/Rai and a higher average selling price of 29.15 baht/kilogram than individual farming, which had a lower average yield of 1,771.96 kilograms/Rai and a lower average selling price of 26.64 baht/kilogram. Collaborative farming had a net profit margin of 58.06 percent, whereas Individual farming had a net profit margin of 55.93 percent. Furthermore, collaborative farming had a higher return on investment but a lower input-output ratio than individual farming. For an initial investment excluding land costs, collaborative farming had a net present value (NPV) of 143,959.12 baht and an internal rate of return (IRR) of 354.92 percent, whereas individual farming had a NPV of 47,822.41 baht and an IRR of 111.08 percent. Collaborative farming had a payback period (PB) of 3 months 11 days, but individual farming had a PB of 10 months 17 days. Including land costs, collaborative farming's NPV of 20,882.12 baht was more acceptable than individual farming's NPV of -99,177.59 baht. Collaborative farming with an IRR of 26.71 percent was higher than individual farming with an IRR of -11.68 percent. Collaborative farming had a PB of 2 years 7 months, but individual farming had a PB of more than 5 years.

Keywords: Cost and Return, Green Hot Chili, Financial Ratios, Investment Decision Criteria, Pak Pha-nang River

บทนำ

พื้นที่ลุ่มน้ำปากพนังตั้งอยู่ทางตอนใต้ของจังหวัดนครศรีธรรมราชมีเนื้อที่ประมาณ 2,275,500 ไร่ เป็นพื้นที่เกษตรกรรมประมาณร้อยละ 61 ของพื้นที่ มี 665 หมู่บ้าน 77 ตำบล 13 อำเภอ 3 จังหวัด คือ จังหวัดนครศรีธรรมราช พัทลุง และสงขลา พื้นที่ลุ่มน้ำปากพนังเฉพาะในเขตจังหวัดนครศรีธรรมราช ประกอบด้วยพื้นที่ทั้งหมดของอำเภอปากพนัง อำเภอเชียรใหญ่ อำเภอหัวไทร อำเภอเฉลิมพระเกียรติ อำเภอชะอวด อำเภอจุฬาภรณ์ อำเภอร่อนพิบูลย์ พื้นที่บางส่วนของอำเภอลานสกา อำเภอพระพรหม และอำเภอเมืองนครศรีธรรมราช มีจำนวนครัวเรือน 173,607 ครัวเรือน ประชากร 511,205 คน [1] การปลูกพืชผักเป็นอาชีพหนึ่งที่สำคัญในชุมชนของพื้นที่ลุ่มน้ำปากพนังของจังหวัดนครศรีธรรมราช เพราะเป็นอาชีพที่สามารถสร้างรายได้ที่มั่นคงให้แก่ครอบครัวและชุมชน อีกทั้งช่วยผลิตพืชผักเป็นอาหารให้แก่คนในพื้นที่ภาคใต้ได้บริโภค พื้นที่ปลูกพืชผักที่สำคัญในบริเวณลุ่มน้ำปากพนังจะอยู่ในพื้นที่ อำเภอปากพนัง อำเภอหัวไทร และอำเภอเชียรใหญ่ [2] โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ในตำบลท่าชอม อำเภอหัวไทร ซึ่งเป็นพื้นที่ราบลุ่ม พื้นที่ส่วนใหญ่อยู่ในเขตน้ำจืด มีคลองหัวไทร-ปากพนังไหลผ่านทางด้านทิศตะวันออกของตำบล และมีลำคลองไหลผ่าน 3 สาย ซึ่งสมรรถนะดินมีความอุดมสมบูรณ์ปานกลาง [3] ประชาชนส่วนใหญ่เป็นเกษตรกร ผลิตผลผลิตทางการเกษตรหลากหลาย เช่น การทำนาข้าว ทำสวนปาล์ม ไร่นาสวนผสม เลี้ยงกุ้งขาว เลี้ยงปลานิล รวมไปถึงการปลูกผักเชิงพาณิชย์ ได้แก่ พริกเขียว พริกชี้หนู พริกชี้ กะหล่ำปลี แตงกวา ถั่วฝักยาว มะเขือ มะเขือเทศ พักทอง พักเขียว ผักชี เป็นต้น [2]

เกษตรกรในตำบลท่าชอม อำเภอหัวไทร จังหวัดนครศรีธรรมราช ประกอบอาชีพการปลูกพริกเขียว (Green Hot Chili) เพื่อจำหน่ายมาเป็นเวลานาน ซึ่งเป็นพริกที่ได้รับความนิยมทั่วไปทั้งในและต่างประเทศ เกษตรกรที่ปลูกพริกมักทำกันในครัวเรือน ใช้แรงงานในครัวเรือนในการเพาะและ/หรือปลูก และมีการจ้างแรงงานในท้องถิ่นในการเก็บเกี่ยว อย่างไรก็ตาม เกษตรผู้ปลูกพริกเขียวแต่ละคนนับได้ว่า มีความเชี่ยวชาญ มีองค์ความรู้และภูมิปัญญาที่เกิดจากการลงมือปฏิบัติ ทำให้ผลผลิตพริกจากพื้นที่นี้มีคุณภาพดี ได้ปริมาณตามต้องการ ปัญหาส่วนใหญ่ที่พบเป็นปัญหาด้านการผลิต เช่น ปัญหาเรื่องน้ำ ซึ่งมาจากน้ำท่วมขัง การเปิดปิดประตูระบายน้ำที่ไม่ตรงความต้องการ และปัญหาเกี่ยวกับศัตรูพืช เป็นต้น ในด้านอื่น ๆ เกษตรกรเห็นว่าไม่เป็นปัญหา กล่าวคือ ในด้านการขายซึ่งเกษตรกรเห็นว่า ไม่มีปัญหานั้น เป็นเพราะที่ผ่านมาสามารถขายผลผลิตได้หมด เนื่องจากมีพ่อค้าคนกลางมารับซื้อผลผลิตถึงที่ทั้งหมด ทั้งยังเป็นผู้กำหนดราคาอีกด้วย แสดงให้เห็นว่า เกษตรกรมองความสำเร็จในการขายจากปริมาณผลผลิตที่ขายได้เป็นหลัก แต่ไม่ได้ให้ความสำคัญกับราคาที่ขายได้นอกจากนั้นเกษตรกรยังไม่เคยคำนวณความคุ้มค่าด้านต้นทุนและผลตอบแทนที่เกิดขึ้นอย่างจริงจัง เนื่องจากไม่มีองค์ความรู้ และไม่ตระหนักถึงความจำเป็นในการทราบต้นทุน ผลตอบแทน ทั้งนี้ ในการปลูกพืชผักของเกษตรกรในตำบลท่าชอมนี้ เป็นการปลูกแบบต่างคนต่างปลูก (Individual Planting or Farming) ไม่ได้มีการรวมกลุ่ม แม้ว่าจะมีหน่วยงานต่าง ๆ ได้ให้แนวคิด หรือแนะนำเรื่องการรวมกลุ่มการผลิต และการพัฒนาสินค้าให้เป็นที่ต้องการของลูกค้าให้แง่มุมต่าง ๆ แต่เกษตรกรยังมีความกังวลใจและขาดแรงจูงใจในการเปลี่ยนแปลงเพื่อพัฒนาในด้านต่าง ๆ และยังมีมองไม่เห็นประโยชน์จากการเปลี่ยนแปลง ที่จะช่วยสร้างความมั่นคงด้านอาชีพให้แก่ตัวเกษตรกรเอง นอกจากนั้น ในปัจจุบันเกษตรกรยังขาดผู้นำ และผู้ผลักดันที่จริงจังอีกด้วย

ในกลุ่มน้ำปากพวงยังมีอีกหลายพื้นที่ที่ทำการปลูกพริกเขียวเป็นพืชหลัก ได้แก่ 1) ตำบลแหลมของอำเภอหัวไทร 2) ตำบลประภา ตำบลเขาพังไกร ตำบลเกาะหวด ของอำเภอปากพวง 3) ตำบลบ้านเนินของอำเภอเชียรใหญ่ เป็นต้น สำหรับรูปแบบการขายผลผลิตพริกเขียวสามารถแบ่งได้เป็น 2 ประเภท ได้แก่ 1) การขายแบบต่างคนต่างขาย หรือเรียกว่า การขายแบบทั่วไป และ 2) การรวมกลุ่มกันขายผลผลิต (Collaborative Planting or Farming) หรือเรียกว่า การขายแบบรวมกลุ่ม ซึ่งลักษณะการรวมกลุ่มเพื่อปลูกและขายพริกเขียวที่เห็นชัดเจน ได้แก่ เกษตรกรผู้ปลูกพริกในตำบลบ้านเนิน อำเภอเชียรใหญ่ จังหวัดนครศรีธรรมราช ซึ่งได้จัดการรวมกลุ่มในชื่อ กลุ่มวิสาหกิจชุมชนกลุ่มน้ำปากพวง ซึ่งกิจกรรมในการรวมกลุ่มคือการร่วมกันวางแผนการปลูก ติดตามผลระหว่างการปลูก ร่วมกันช่วยแก้ปัญหาศัตรูพืช และรวมผลผลิตกันเพื่อทำความสะอาด คัดขนาด และบรรจุหีบห่อ แล้วจัดจำหน่ายออกสู่ตลาดต่อไป ดังนั้น จึงเกิดคำถามว่าการปลูกพริกเขียวรูปแบบใดที่ให้ผลตอบแทนแก่เกษตรกรผู้ปลูกพริกเขียวในชุมชนกลุ่มน้ำปากพวงดีกว่ากัน

ในการวิจัยนี้จึงนำแนวคิดเรื่อง ผลตอบแทนจากการลงทุน (Return) หรือ กำไร (Profit) มาใช้ในการวัดความคุ้มค่าทางตัวเงิน ซึ่งเกิดมาจากการนำ รายได้ (Revenue) ทั้งหมด หักด้วย ต้นทุน (Cost) ทั้งหมด อย่างไรก็ตาม ต้นทุน หมายถึงมูลค่าที่วัดได้เป็นจำนวนเงินของสินทรัพย์หรือทรัพยากรหรือความเสียหายที่เกิดจากการได้ลงทุนไปเพื่อให้ได้มาซึ่งสินค้าหรือบริการต่าง ๆ ซึ่งกิจการคาดว่า จะนำไปใช้เพื่อให้เกิดประโยชน์ในปัจจุบันหรือในอนาคต [4-6] ดังนั้น ต้นทุนของการปลูกพริกเขียวจึงหมายถึง รายจ่ายหรือทรัพยากรที่ใช้ไปในการปลูกพริกเขียวเพื่อให้ได้มาซึ่งผลผลิตที่คาดว่า จะนำไปจำหน่ายให้เกิดรายได้ในภายหลัง ต้นทุนของทรัพยากรที่ใช้สามารถจำแนกได้เป็น วัสดุดิบทางตรง (Direct Materials) ค่าแรงงานทางตรง (Direct Labor) และค่าใช้จ่ายในการผลิต (Factory Overhead) ซึ่งวัสดุดิบทางตรง หมายถึง วัสดุหรือสิ่งของที่ถูกลำมาเป็นส่วนประกอบที่หลักของผลิตภัณฑ์ ซึ่งสามารถระบุได้อย่างชัดเจนว่า ใช้ในการผลิตสินค้าชนิดใดชนิดหนึ่งในปริมาณและต้นทุนเท่าใด ค่าแรงงานทางตรงเป็นค่าจ้างหรือค่าแรงงานของพนักงานหรือลูกจ้างที่ทำหน้าที่เกี่ยวข้องกับการผลิตโดยตรงและค่าใช้จ่ายในการผลิต หมายถึง ต้นทุนหรือค่าใช้จ่ายอื่น ๆ ที่เกิดขึ้นภายในโรงงานการผลิตที่นอกเหนือจากวัสดุดิบทางตรงและค่าแรงงานทางตรง สำหรับผลตอบแทน (Return) ในการประกอบการใด ๆ จะพิจารณาจากกระแสเงินสดที่เกิดจากการลงทุนนั้น ๆ ไม่ใช่กำไรทางบัญชี การที่ผู้ลงทุนนำเงินไปลงทุนแทนที่จะใช้จ่ายในขณะนี้ ก็เพราะหวังว่า จะได้ประโยชน์จากการลงทุนนั้นในอนาคตที่มากกว่าเงินที่ลงทุนไป อันทำให้ผู้ลงทุนมีความมั่งคั่งและพึงพอใจมากขึ้น ซึ่งเป็นผลตอบแทนจากการลงทุน [7] ดังนั้น ผลตอบแทนจากการลงทุน จึงหมายถึง ผลประโยชน์ที่พึงจะได้รับจากการลงทุนที่ทำให้ส่วนของผู้ลงทุนมีมูลค่าเพิ่มขึ้น

ในงานวิจัยนี้เป็นการเปรียบเทียบต้นทุนและผลตอบแทนของการปลูกพริกเขียวแบบทั่วไปและการปลูกแบบรวมกลุ่ม ซึ่งการปลูกแบบทั่วไปในที่นี้ หมายถึง การที่ต่างคนต่างปลูก ต่างคนต่างขาย ส่วนการปลูกแบบกลุ่ม หมายถึง การที่คนตั้งแต่ 2 คนขึ้นไปที่มีความเกี่ยวข้องกันและสัมพันธ์กัน และต่างมีอิทธิพลซึ่งกันและกัน เพื่อบรรลุเป้าหมายร่วมกัน [3] หรือการที่คนตั้งแต่ 2 คนขึ้นไปมารวมกัน โดยมีความสนใจและมีเป้าหมายบางสิ่งบางอย่างร่วมกัน ซึ่งมักจะเป็นเป้าหมายที่ยากเกินกว่าคน ๆ เดียวจะทำให้สำเร็จได้ คนเหล่านี้จะมีปฏิสัมพันธ์กันและมีโครงสร้างความสัมพันธ์เกิดขึ้นและสมาชิกจะมีความรู้สึกเป็นส่วนหนึ่งของกลุ่มและผูกพันกับกลุ่ม [8] อย่างไรก็ตาม กลุ่มในชุมชนถือได้ว่าเป็นการร่วมพลังของคนจำนวนหนึ่งเพื่อแก้ปัญหาที่ประสบอยู่หรือร่วมกันกระทำสิ่งใดสิ่งหนึ่งหรือหลายสิ่งเพื่อให้ได้รับผลประโยชน์ตามที่ต้องการ

โดยมี 2 รูปแบบ คือ 1) เพื่อต่อรองเรียกร้อง ขอรับความช่วยเหลือจากภายนอก และ 2) เพื่อต่อรองดำเนินการด้วยตนเองให้มากที่สุด เพื่อการแก้ไขปัญหาของตน ตามหลักการพัฒนานั้น การรวมพลังที่เหมาะสมในการพัฒนาจะอยู่ในรูปแบบที่ 2 มากกว่า เพราะสามารถนำไปสู่การพึ่งตนเองได้ในที่สุด [9-10] สำหรับผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจที่เกษตรกรได้รับการรวมกลุ่มเกษตรกร ประกอบด้วย ผลประโยชน์ทางตรง ได้แก่ 1) เพิ่มช่องทางการตลาด 2) ลดต้นทุนการแปรรูปผลผลิต 3) ได้รับเงินปันผลจากกำไรของกลุ่มเกษตรกร 4) ลดต้นทุนการซื้อขาย โดยหากพิจารณาจากกลุ่มเกษตรกรที่ประสบความสำเร็จจากการดำเนินงานพบว่า สมาชิกมีต้นทุนการขายลดลง และมีกำไรสุทธิเพิ่มขึ้นเมื่อเทียบกับเกษตรกรที่ไม่เป็นสมาชิกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ส่วนกลุ่มเกษตรกรที่ไม่ประสบความสำเร็จนั้น ต้นทุนขายและกำไรสุทธิของเกษตรกรทั้งที่เป็นสมาชิกและไม่เป็นสมาชิกไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ส่วนผลประโยชน์ทางอ้อม คือ 1) เพิ่มทักษะในการรวมกลุ่มและกระบวนการเรียนรู้ 2) เพิ่มรายได้ให้กับคนในหมู่บ้าน และ 3) เพิ่มสวัสดิการให้กับคนในหมู่บ้าน [11]

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

Phankhong et al. [12] ได้วิเคราะห์ต้นทุน ผลตอบแทนจากการผลิตผักปลอดภัยจากสารพิษจำนวน 5 ชนิด ได้แก่ ต้นหอม ผักกาดหอม กระเพรา ผักชี และพริก ในตำบลบางเหริ่ง อำเภอกวนเนียง จังหวัดสงขลา โดยศึกษาจากกลุ่มตัวอย่าง 30 ราย พบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่มีอาชีพหลักในการปลูกผักปลอดภัยจากสารพิษในที่ดินของตนเอง ใช้เงินทุนของตนเอง จำหน่ายผลผลิตโดยผ่านพ่อค้าคนกลางในท้องถิ่นและในตัวเมืองในลักษณะของการขายส่งเป็นส่วนใหญ่ ผลการศึกษาต้นทุนและผลตอบแทนพบว่า ต้นหอมเป็นผักที่มีต้นทุนรวมเฉลี่ยต่อไร่สูงสุด และมีรายรับเฉลี่ยต่อไร่สูงสุด ส่วนพริกมีกำไรเฉลี่ยต่อกิโลกรัมสูงสุด กระเพรามีผลผลิตค้ำคูณที่มากที่สุด ส่วนผักชีมีผลผลิตค้ำคูณต่ำที่สุด

Boonchouy [13] ศึกษาต้นทุนและผลตอบแทนของการปลูกกล้วยน้ำว้า ในอำเภอยาง จังหวัดเพชรบุรี โดยสัมภาษณ์เชิงลึกกลุ่มตัวอย่างเลือกแบบตามสะดวก 10 ราย วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ร้อยละและค่าเฉลี่ย และใช้การวิเคราะห์ทางบัญชีการเงินด้วย กำไร (ขาดทุน) อัตรากำไรต่อยอดขาย อัตรากำไรต่อเงินลงทุน (ROI) และระยะเวลาคืนทุน ผลวิจัยพบว่า ส่วนใหญ่ เกษตรกรเป็นเพศหญิง มีอายุระหว่าง 50 ปีขึ้นไป จบการศึกษาระดับประถมศึกษา มีสมาชิกในครอบครัว 1-6 คน มีที่ดินที่เป็นของตนเอง มีประสบการณ์ในการปลูกกล้วยน้ำว้า ส่วนใหญ่ใช้เงินทุนส่วนตัวในการปลูกกล้วย มีบ้างที่ใช้ทั้งทุนส่วนตัวและเงินกู้ยืม โดยใช้เงินลงทุนครั้งแรก 33,884.55 บาท ค่าใช้จ่ายรวมทั้งหมด 20,184.55 บาท ทำให้มีรายได้ 25,728.57 บาท กำไรสุทธิ 5,544.02 บาท อัตรากำไรสุทธิต่อยอดขายร้อยละ 21.55 และอัตราผลตอบแทนจากเงินลงทุน (ROI) ร้อยละ 16.36 และจากการปลูกกล้วยน้ำว้าแต่ละครั้งซึ่งทำรายได้ให้เกษตรกรประมาณ 7 ถึง 10 ปีนั้น เกษตรกรต้องใช้เวลา 6 ปี 1 เดือน จึงจะได้คืนเงินทุน นอกจากนี้มีข้อเสนอแนะให้เกษตรกรควรคำนึงถึงผลผลิตที่จะได้ต่อไร่ให้มีสัดส่วนที่เท่ากันและควรจดบันทึกค่าใช้จ่ายและรายได้ที่แท้จริง

Singh et al. [14] ได้วิเคราะห์ทางเศรษฐศาสตร์ของการผลิตพืชผัก ในตำบลมีรุท แคว้นอุตตราประเทศ ประเทศอินเดีย กลุ่มตัวอย่างเป็นชาวสวนปลูกพืชผัก 100 คน สุ่มตัวอย่างทั้งแบบเจาะจงและแบบสุ่มตามสัดส่วนความน่าจะเป็น (Probability Proportion) และมีการจัดกลุ่มตัวอย่างตามขนาดของสวน มีการศึกษาถึงพืชผักหลายชนิด อาทิ มะเขือยาว กะหล่ำปลี มะเขือเทศ ผลการศึกษาพบว่า ต้นทุนผันแปรแบ่งได้เป็นสามกลุ่ม ได้แก่ ต้นทุนการดำเนินงาน ต้นทุนวัตถุดิบ และต้นทุนอื่น ๆ ในภาพรวมต้นทุนรวมเฉลี่ยต่อเฮกตาร์

และผลตอบแทนสุทธิต่อเฮกตาร์ของการทำสวนพีชผักขนาดใหญ่มีค่าสูงกว่าสวนขนาดเล็กและเกษตรกรมีปัญหาด้านการเก็บรักษา ผลผลิตและปัญหาศัตรูพืช

Baloch et al. [15] ได้วิเคราะห์ทางเศรษฐศาสตร์ของหอมหัวใหญ่ในตำบลอวาราม จังหวัดบาโรซิสถาน ประเทศปากีสถาน โดยมีกลุ่มตัวอย่างเป็นชาวสวน 60 คน ใช้วิธีสุ่มตัวอย่างอย่างง่าย เก็บตัวอย่างโดยสัมภาษณ์ส่วนตัว (Personal Interview) ผลการศึกษาพบว่า มีการจัดเก็บข้อมูลในสามหมวด ได้แก่ รายได้รวม ต้นทุนรวม และรายได้สุทธิหรือกำไรของชาวสวนที่ปลูกหอมหัวใหญ่ สำหรับต้นทุนรวมในการผลิต ประกอบด้วย ต้นทุนคงที่ ต้นทุนแรงงาน และต้นทุนด้านการตลาด สัดส่วนต้นทุนรวมต่อรายได้รวม (Input Output Ratio) คือ 1 ต่อ 2.3 เท่า และสัดส่วนต้นทุนรวมต่อรายได้สุทธิ (Cost-to-Benefit Ratio) คือ 1 ต่อ 1.3 เท่า นอกจากนี้พบว่า ต้นทุนในการผลิตมีการเปลี่ยนแปลงอย่างต่อเนื่องตามอัตราเงินเฟ้อ อีกทั้ง มีปัญหาด้านคุณภาพเมล็ดพันธุ์แมลงรบกวน ถนนไม่ดีทำให้มีปัญหาขนส่งสินค้าไปยังตลาด รวมถึง ด้านชลประทาน

จะเห็นได้ว่า มีงานวิจัยด้านต้นทุนและผลตอบแทนของการปลูกพีชผักทั้งในและต่างประเทศ โดยใช้เครื่องมือทางการเงินต่าง ๆ อย่างไรก็ตาม ยังไม่มีการวิจัยเพื่อเปรียบเทียบต้นทุนและผลตอบแทนของการปลูกพริกเขียวระหว่างการปลูกแบบทั่วไป ที่ต่างคนต่างปลูกต่างคนต่างขายกับแบบรวมกลุ่มกันปลูกและร่วมกันขาย

วัตถุประสงค์การวิจัย

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาเปรียบเทียบความคุ้มค่าด้านต้นทุนและผลตอบแทนในการปลูกพริกเขียวแบบทั่วไปของเกษตรกรตำบลท่าซอมกับการปลูกพริกเขียวแบบรวมกลุ่มของวิสาหกิจชุมชนลุ่มน้ำปากพอง ตำบลบ้านเนิน ทั้งในกรณีที่เงินลงทุนเริ่มแรกไม่รวมราคาที่ดินและกรณีเงินลงทุนเริ่มแรกรวมราคาที่ดิน

ระเบียบวิธีวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรในการวิจัย คือ เกษตรกรผู้ปลูกพีชผักรวมถึงพริกเขียวในตำบลท่าซอม อำเภอหัวไทร จังหวัดนครศรีธรรมราช ซึ่งมีลักษณะการปลูกพีชผักหลายชนิด และต่างคนต่างปลูก ต่างคนต่างขาย หรือเรียกว่าแบบทั่วไป (Individual Farming) [3] ที่ขึ้นทะเบียนกับสำนักงานเกษตรอำเภอหัวไทร จำนวน 113 ราย แต่เป็นเกษตรกรที่ขึ้นทะเบียนโดยระบุว่า ปลูกพริกเขียวจำนวน 67 รายเท่านั้น [16] และเกษตรกรในกลุ่มวิสาหกิจชุมชนลุ่มน้ำปากพอง ตำบลบ้านเนิน อำเภอเชียรใหญ่ จังหวัดนครศรีธรรมราช ที่มีร่วมกันวางแผนการปลูก ติดตามการปลูก ช่วยกันแก้ปัญหา รวมผลผลิตเพื่อจำหน่าย หรือเรียกว่า แบบรวมกลุ่ม (Collaborative Farming) จำนวน 35 ราย [17]

กลุ่มตัวอย่าง คือ เกษตรกรผู้ปลูกพริกเขียว โดยสุ่มตัวอย่างเป็นแบบเจาะจง (Purposive Sampling) โดยจะต้องเป็นเกษตรกรผู้ปลูกพริกเขียวในรอบปีการเพาะปลูกที่ผ่านมาเท่านั้น อย่างไรก็ตาม กลุ่มตัวอย่างที่ให้ข้อมูลครบถ้วนในด้านรายได้ ต้นทุนและผลตอบแทนของการปลูกพริกเขียวของตำบลท่าซอม จำนวน 11 ราย และตำบลบ้านเนิน จำนวน 13 ราย รวมเป็นกลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 24 ราย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ใช้ แบบสอบถาม (Questionnaire) ที่นักวิจัยได้พัฒนาขึ้นมา โดยการประชุมกลุ่มย่อยและสัมภาษณ์เชิงลึกเกี่ยวกับลักษณะการปลูกพริกเขียวของทั้งสองตำบล หลังจากนั้นได้นำแบบสอบถามให้ผู้เชี่ยวชาญด้านการปลูกพริก โดยเฉพาะพริกเขียวและนักวิชาการด้านบัญชีต้นทุน ได้แก่ เจ้าหน้าที่สำนักงานเกษตรอำเภอหัวไทร (1 คน) เกษนนำเกษตรกรผู้ปลูกพริกเขียว (2 คน) ผู้ประกอบการรับซื้อพริกเขียว (1 คน) อาจารย์ด้านบัญชีต้นทุน (2 คน) รวมทั้งสิ้น 5 คน ตรวจสอบความเที่ยงตรงและความสอดคล้องของคำถามกับวัตถุประสงค์ เพื่อนำคำแนะนำต่าง ๆ มาปรับปรุงแก้ไข ให้เป็นแบบสอบถามที่สมบูรณ์

แบบสอบถาม ประกอบด้วย 4 ตอน

ตอนที่ 1 เป็นคำถามเกี่ยวกับข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบ จำนวนพื้นที่ปลูก ลักษณะการปลูก ราคาที่ดิน

ตอนที่ 2 เป็นคำถามเกี่ยวกับ เงินลงทุนเริ่มแรก ในการปลูกพริก ได้แก่ ค่าปรับปรุงที่ดินครั้งแรก โรงเรือน รถไถ ถาดเพาะ อุปกรณ์รดน้ำ เครื่องฉีดยาปราบศัตรูพืช เครื่องซังน้ำหนักรีด อุปกรณ์การเกษตร เป็นต้น โดยถามถึงจำนวน ปริมาณ และราคา

ตอนที่ 3 เป็นคำถามเกี่ยวกับ ต้นทุนและค่าใช้จ่าย ในการปลูกพริก ซึ่งได้แบ่งเป็น 3 ระยะ คือ 1) ระยะเพาะกล้า (Sowing) 2) ระยะเพาะปลูก (Planting) และ 3) ระยะเก็บเกี่ยว (Harvesting) ตามปฏิทินฤดูกาลในการปลูก

ระยะเพาะกล้า (Sowing) มีต้นทุนและค่าใช้จ่าย ได้แก่ ค่าเมล็ดพันธุ์ ค่าดินเพาะ ค่าปุ๋ย ค่าน้ำ ค่าไฟ ค่าแรงงานเพาะกล้า เป็นต้น

ระยะเพาะปลูก (Planting) ต้นทุนและค่าใช้จ่าย ได้แก่ ค่าปรับดินเพาะปลูก ค่าปุ๋ยคอก ค่าปุ๋ยเคมี ค่าฮอร์โมนบำรุงดอกและผล ค่ายาปราบศัตรูพืช ค่าน้ำมันเชื้อเพลิง ค่าน้ำ ค่าไฟฟ้า ค่าแรงงานในการปลูก เป็นต้น

ระยะเก็บเกี่ยว (Harvesting) ต้นทุนและค่าใช้จ่าย ได้แก่ ค่าบรรจุภัณฑ์ในการเก็บเกี่ยว ค่าขนส่ง ค่าจ้างเก็บเกี่ยว เป็นต้น รวมถึง ค่าซ่อมแซมทรัพย์สินทางการเกษตร เป็นต้น

ตอนที่ 4 เป็นคำถามเกี่ยวกับ รายได้จากการขายพริก ได้แก่ ราคา ปริมาณ และลักษณะการขาย เป็นต้น ในงานวิจัยนี้มีการคำนวณต้นทุนและผลตอบแทนทั้งกรณีที่ไม่รวมราคาที่ดินและกรณีรวมราคาที่ดิน

ระยะเวลาที่ดำเนินการวิจัย

ตั้งแต่เดือน มีนาคม พ.ศ. 2560 ถึงเดือน มีนาคม พ.ศ. 2561 ซึ่งเป็นข้อมูลของรอบการผลิตพริกเขียว ปี 2558/2559

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เงินลงทุนเริ่มแรก (Initial Investment) รายได้ ต้นทุนและค่าใช้จ่าย และผลตอบแทน จำแนกข้อมูลโดยใช้ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าสูงสุด ค่าต่ำสุด และใช้อัตราส่วนทางการเงิน (Financial Ratios) ได้แก่ อัตราต้นทุนรวมต่อรายได้รวม (Input Output Ratio) [15] อัตรากำไรสุทธิต่อรายได้ (Net Profit Margin) อัตราผลตอบแทนต่อการลงทุน (Return on Investment: ROI) นอกจากนี้ มีการใช้เทคนิคการตัดสินใจการลงทุน (Investment Decision Techniques) [7] ได้แก่ มูลค่าปัจจุบันสุทธิ (Net Present Value: NPV) อัตราผลตอบแทนภายใน (Internal Rate of Return: IRR) และระยะเวลาคืนทุน (Payback Period) ในการประเมินความคุ้มค่าในรอบการผลิต

อัตราต้นทุนรวมต่อรายได้รวม (Input Output Ratio) เป็นการคำนวณสัดส่วนระหว่างรายได้และต้นทุนและค่าใช้จ่ายรวม โดยสมควรลงทุนในโครงการที่มีอัตราส่วนนี้ต่ำ การมีค่านี้น้อย หมายถึง การมีส่วนต่างหรือผลตอบแทนสูงนั่นเอง

$$\text{อัตราต้นทุนรวมต่อรายได้รวม (ร้อยละ)} = \frac{\text{ต้นทุนรวม}}{\text{รายได้รวม}} \quad (1)$$

อัตรากำไรสุทธิต่อรายได้ (Net Profit Margin) เป็นการคำนวณร้อยละของกำไรสุทธิต่อรายได้ โดยสมควรลงทุนในโครงการที่อัตราส่วนนี้สูง

$$\text{อัตรากำไรสุทธิต่อรายได้ (ร้อยละ)} = \frac{\text{กำไรสุทธิ}}{\text{รายได้รวม}} \quad (2)$$

อัตราผลตอบแทนต่อการลงทุน (Return on Investment: ROI) เป็นการคำนวณร้อยละของกำไรสุทธิต่อเงินลงทุนเริ่มแรก โดยสมควรลงทุนในโครงการที่อัตราส่วนนี้สูง

$$\text{อัตราผลตอบแทนต่อการลงทุน (ร้อยละ)} = \frac{\text{กำไรสุทธิ}}{\text{เงินลงทุนเริ่มแรก}} \quad (3)$$

ในการวิเคราะห์ความคุ้มค่าในการลงทุนปลูกพริกเขียวในงานวิจัยนี้ได้กำหนดสมมติฐานดังนี้ คือ 1) อายุโครงการ 5 ปี 2) การตัดค่าเสื่อมราคาแบบเส้นตรง 3) อัตราคิดลดร้อยละ 20 และกำหนดเป็นอัตราผลตอบแทนที่ต้องการด้วย และ 4) มีการคำนวณทั้งกรณีไม่รวมค่าที่ดินและรวมค่าที่ดิน โดยใช้เทคนิคการตัดสินใจการลงทุน (Investment Decision Techniques) ได้แก่ วิธีมูลค่าปัจจุบันสุทธิ (Net Present Value: NPV) อัตราผลตอบแทนภายใน (Internal Rate of Return: IRR) และระยะเวลาคืนทุน (Payback Period)

มูลค่าปัจจุบันสุทธิ (Net Present Value: NPV) เป็นการหาความแตกต่างระหว่างผลรวมของมูลค่าปัจจุบันของกระแสเงินสดของปีที่ 1-5 หักด้วย เงินลงทุนเริ่มแรก ซึ่งเกณฑ์ในการตัดสินใจเลือกลงทุน คือ ควรลงทุนในโครงการที่มีมูลค่าปัจจุบันสุทธิเป็นบวก

$$NPV = \sum [CF_t / (1+r)^t] \quad (4)$$

- โดยที่
- NPV คือ มูลค่าปัจจุบันสุทธิ (หน่วย: บาท)
 - CF_t คือ กระแสเงินสดรับ (จ่าย) ของโครงการในปีที่ t (หน่วย: บาท)
 - r คือ อัตราดอกเบี้ย หรืออัตราคิดลด (หน่วย: ร้อยละต่อปี)
 - t คือ ปีที่ศึกษา เริ่มตั้งแต่ปีที่ 0 จนถึง ปีสุดท้ายของโครงการ (หน่วย: ปี)

อัตราผลตอบแทนภายใน (Internal Rate of Return: IRR) เป็นอัตราคิดลดที่ทำให้ผลรวมของมูลค่าปัจจุบันของกระแสเงินสดของปีที่ 1-5 เท่ากับ เงินลงทุนเริ่มแรก ซึ่งเกณฑ์ในการตัดสินใจเลือกลงทุน คือ ควรลงทุนในโครงการที่อัตราผลตอบแทนภายในสูงกว่าอัตราผลตอบแทนที่ต้องการ

$$0 = \sum [CF_t / (1+IRR)^t] \quad (5)$$

โดยที่ C Ft คือ กระแสเงินสดรับ (จ่าย) ของโครงการในปีที่ t (หน่วย: บาท)
 IRR คือ อัตราผลตอบแทนภายใน (หน่วย: ร้อยละต่อปี)
 t คือ ปีที่ศึกษา เริ่มตั้งแต่ปีที่ 0 จนถึง ปีสุดท้ายของโครงการ (หน่วย: ปี)

ระยะเวลาคืนทุน (Payback Period) เป็นการคำนวณหาระยะเวลาที่ทำให้เงินลงทุนเริ่มแรกคืนทุน ซึ่งเกณฑ์ในการตัดสินใจเลือกลงทุน คือ ควรลงทุนในโครงการที่คืนทุนเร็วที่สุด

$$\text{ระยะเวลาคืนทุน} = \text{จำนวนปีก่อนคืนทุน} + \frac{\text{กำไรสะสมส่วนที่ยังขาดไป}}{\text{กำไรทั้งหมดในปีถัดไป}} \quad (6)$$

ผลการวิจัย

ผลการวิจัยพบว่า ต้นทุนและค่าใช้จ่ายในการปลูกพริกเขียว จำแนกตาม 3 ระยะของการปลูกพืชผัก อย่างไรก็ตาม เฉพาะการปลูกแบบรวมกลุ่ม (Collaborative Planting or Farming) ของกลุ่มวิสาหกิจชุมชน ลุ่มน้ำปากพนัง ตำบลบ้านเนิน จะมีค่าใช้จ่ายบำรุงวิสาหกิจชุมชน

ตารางที่ 1 ต้นทุนและค่าใช้จ่ายในการปลูกพริกเขียว

ต้นทุนและค่าใช้จ่าย	หน่วย: บาท/ไร่/ครัวเรือน/รอบการผลิต							
	การปลูกแบบทั่วไป (ตำบลท่าช่อม)				การปลูกแบบรวมกลุ่ม (ตำบลบ้านเนิน)			
	ค่าเฉลี่ย	ร้อยละ	ค่าสูงสุด	ค่าต่ำสุด	ค่าเฉลี่ย	ร้อยละ	ค่าสูงสุด	ค่าต่ำสุด
ระยะเพาะกล้า								
เมล็ดพันธุ์	322	1.81	960	167	269	0.70	1,100	71
ดินเพาะ	397	2.23	1,560	-	485	1.26	1,560	100
ค่าปุ๋ย	1,325	7.43	6,000	-	2	0.01	14	-
อื่น ๆ	9	0.05	100	-	-	-	-	-
รวม	2,054	11.51	7,600	167	755	1.97	2,180	225
ระยะเพาะปลูก								
ค่าปรับเตรียมดินปลูก	395	2.21	1,500	-	549	1.43	2,400	-
ค่าปุ๋ย	2,160	12.10	6,000	-	1,484	3.87	7,060	-
ค่าฮอร์โมนบำรุงใบ ดอก และผล	456	2.56	1,925	-	326	0.85	1,800	-
ค่ายาปราบศัตรูพืช	387	2.17	2,000	33	251	0.65	2,000	-
ค่าน้ำมันเชื้อเพลิง	64	0.36	300	-	367	0.96	1,400	1
ค่าแรงงาน	2,189	12.27	3,188	113	1,863	4.85	4,500	300
อื่น ๆ	12	0.07	133	-	5	0.01	70	-
รวม	5,660	31.72	2,167	1,008	4,846	12.62	13,535	826

ตารางที่ 1 ต้นทุนและค่าใช้จ่ายในการปลูกพริกเขียว (ต่อ)

หน่วย: บาท/ไร่/ครัวเรือน/รอบการผลิต

ต้นทุนและค่าใช้จ่าย	การปลูกแบบทั่วไป (ตำบลท่าซอม)				การปลูกแบบรวมกลุ่ม (ตำบลบ้านเนิน)			
	ค่าเฉลี่ย	ร้อยละ	ค่าสูงสุด	ค่าต่ำสุด	ค่าเฉลี่ย	ร้อยละ	ค่าสูงสุด	ค่าต่ำสุด
ระยะเก็บเกี่ยว								
บรรจุภัณฑ์	15	0.08	105	-	40	0.10	40	40
ค่าแรงงาน	9,704	54.38	46,600	200	30,935	80.58	264,000	514
อื่น ๆ	-	-	-	-	467	1.22	467	467
รวม	9,719	54.47	46,600	200	30,974	80.68	264,000	514
ต้นทุนและค่าใช้จ่ายอื่น ๆ								
ค่าบำรุงรักษาหจกชุมชน	-	-	-	-	1,451	3.78	3,429	65
อื่น ๆ	411	2.30	1,000	-	364	0.95	1,500	-
รวม	411	2.30	1,000	-	1,815	4.73	3,429	290
รวมต้นทุนและ ค่าใช้จ่ายทั้งสิ้น	17,843	100.00	51,418	2,995	38,390	100.00	271,309	4,623

ตารางที่ 1 พบว่า ในแต่ละรอบการปลูกพริกเขียวแบบทั่วไป (Individual Planting or Farming) ของเกษตรกรในตำบลท่าซอม อำเภอหัวไทร จังหวัดนครศรีธรรมราช มีค่าเฉลี่ยของต้นทุนและค่าใช้จ่ายรวมทั้งสิ้น 17,843 บาทต่อไร่ ประกอบด้วยต้นทุนและค่าใช้จ่ายในระยะเพาะกล้าเฉลี่ย 2,054 บาทต่อไร่ คิดเป็นร้อยละ 11.51 ของต้นทุนและค่าใช้จ่ายรวม ต้นทุนและค่าใช้จ่ายในระยะเพาะปลูกเฉลี่ย 5,660 บาทต่อไร่ คิดเป็นร้อยละ 31.72 ของต้นทุนและค่าใช้จ่ายรวม ต้นทุนและค่าใช้จ่ายในระยะเก็บเกี่ยวเฉลี่ย 9,719 บาทต่อไร่ คิดเป็นร้อยละ 54.47 ของต้นทุนและค่าใช้จ่ายรวมและต้นทุนและค่าใช้จ่ายอื่น ๆ เฉลี่ย 411 บาทต่อไร่ คิดเป็นร้อยละ 2.30 ของต้นทุนและค่าใช้จ่ายรวม

ในแต่ละรอบการผลิตพริกเขียวแบบรวมกลุ่มของเกษตรกรกลุ่มวิสาหกิจชุมชนลุ่มน้ำปากพนัง ตำบลบ้านเนิน อำเภอเชียรใหญ่ จังหวัดนครศรีธรรมราช มีค่าเฉลี่ยของต้นทุนและค่าใช้จ่าย รวมทั้งสิ้น 38,390 บาทต่อไร่ ประกอบด้วย ต้นทุนและค่าใช้จ่ายในระยะเพาะกล้าเฉลี่ย 755 บาทต่อไร่ คิดเป็นร้อยละ 1.97 ของต้นทุนและค่าใช้จ่ายรวม ต้นทุนและค่าใช้จ่ายในระยะเพาะปลูกเฉลี่ย 4,846 บาทต่อไร่ คิดเป็นร้อยละ 12.62 ของต้นทุนและค่าใช้จ่ายรวม ต้นทุนและค่าใช้จ่ายในระยะเก็บเกี่ยวเฉลี่ย 30,974 บาทต่อไร่ คิดเป็นร้อยละ 80.68 ของต้นทุนและค่าใช้จ่ายรวม และต้นทุนและค่าใช้จ่ายอื่น ๆ เฉลี่ย 1,815 บาทต่อไร่ คิดเป็นร้อยละ 4.73 ของต้นทุนและค่าใช้จ่ายรวม

เมื่อพิจารณาในรายละเอียดของการปลูกพริกเขียวแบบทั่วไปของตำบลท่าซอม อำเภอหัวไทร จังหวัดนครศรีธรรมราชพบว่า ต้นทุนและค่าใช้จ่ายในระยะเก็บเกี่ยวมีสัดส่วนสูงที่สุด ต้นทุนและค่าใช้จ่ายที่สูงที่สุดคือ ต้นทุนค่าแรงงานในระยะเก็บเกี่ยว เฉลี่ย 9,704 บาทต่อไร่ คิดเป็นร้อยละ 54.38 ของต้นทุนและค่าใช้จ่ายรวม ในขณะที่ ต้นทุนค่าแรงงานในระยะเพาะปลูกนั้นมีเพียง 2,189 บาทต่อไร่ คิดเป็นร้อยละ 12.27 ของต้นทุน

และค่าใช้จ่ายรวม ในการเก็บเกี่ยวพริกเขียวเกษตรกรส่วนใหญ่จะใช้แรงงานจ้าง ทำให้ต้นทุนค่าแรงงานในการเก็บพริกเขียวส่วนใหญ่เป็นแรงงานจ้าง

ในส่วนการปลูกพริกเขียวแบบรวมกลุ่มของเกษตรกรกลุ่มวิสาหกิจชุมชนลุ่มน้ำปากพนัง ตำบลบ้านเนิน อำเภอเชียรใหญ่ จังหวัดนครศรีธรรมราช มีต้นทุนและค่าใช้จ่ายในระยะเก็บเกี่ยวในสัดส่วนที่สูงที่สุด โดยต้นทุนและค่าใช้จ่ายที่สูงที่สุด คือ ต้นทุนค่าแรงงานในระยะเก็บเกี่ยวเฉลี่ย 30,935 บาทต่อไร่ คิดเป็นร้อยละ 80.58 ของต้นทุนและค่าใช้จ่ายรวม ในขณะที่ ต้นทุนค่าแรงงานในระยะเพาะปลูกนั้นมีเพียง 1,863 บาทต่อไร่ คิดเป็นร้อยละ 4.85 ของต้นทุนและค่าใช้จ่ายรวม ค่าแรงงานในการเก็บพริกเขียวส่วนใหญ่เป็นแรงงานจ้าง

ต้นทุนและค่าใช้จ่ายที่มีสัดส่วนสูงรองลงมาในการปลูกพริกเขียวแบบทั่วไปของเกษตรกรในตำบลท่าชอม อำเภอหัวไทร จังหวัดนครศรีธรรมราช คือ ต้นทุนค่าปุ๋ย เป็นค่าปุ๋ยที่ใช้ในระยะเพาะปลูกเฉลี่ย 1,325 บาทต่อไร่ คิดเป็นร้อยละ 7.43 ของต้นทุนและค่าใช้จ่ายรวมและค่าปุ๋ยในระยะเพาะปลูกเฉลี่ย 2,160 บาทต่อไร่ คิดเป็นร้อยละ 12.10 ของต้นทุนและค่าใช้จ่ายรวม ทั้งนี้ เกษตรกรส่วนใหญ่จะใช้ปุ๋ยเคมีเป็นหลัก

ต้นทุนและค่าใช้จ่ายที่มีสัดส่วนสูงรองลงมาในการปลูกพริกเขียวแบบรวมกลุ่มของเกษตรกรกลุ่มวิสาหกิจชุมชนลุ่มน้ำปากพนัง ตำบลบ้านเนิน อำเภอเชียรใหญ่ จังหวัดนครศรีธรรมราช คือ ต้นทุนค่าปุ๋ย เป็นค่าปุ๋ยที่ใช้ในระยะเพาะปลูกเฉลี่ย 1,484 บาทต่อไร่ คิดเป็นร้อยละ 3.87 ของต้นทุนและค่าใช้จ่ายรวม และมีต้นทุนค่าปุ๋ยในระยะเพาะปลูกน้อยกว่าเฉลี่ย 2 บาทต่อไร่ คิดเป็นร้อยละ 0.01 ของต้นทุนและค่าใช้จ่ายรวม ทั้งนี้เกษตรกรส่วนใหญ่จะใช้ปุ๋ยเคมีและปุ๋ยอินทรีย์ผสมกัน

ตารางที่ 2 ต้นทุนค่าแรงงานในการเก็บเกี่ยวพริกเขียว

ค่าแรงงาน	การปลูกแบบทั่วไป (ตำบลท่าชอม)		การปลูกแบบรวมกลุ่ม (ตำบลบ้านเนิน)	
	ค่าเฉลี่ย (บาท/ไร่)	จำนวน (ครัวเรือน)	ค่าเฉลี่ย (บาท/ไร่)	จำนวน (ครัวเรือน)
แรงงานในครัวเรือน	1,150	3	1,752	3
แรงงานจ้าง	11,921	9	43,742	12
ค่าแรงงานเฉลี่ย	9,704	11	30,935	13

ตารางที่ 2 พบว่า การปลูกพริกเขียวแบบทั่วไปของเกษตรกรในตำบลท่าชอม อำเภอหัวไทร จังหวัดนครศรีธรรมราช ต้นทุนค่าแรงงานในระยะเก็บเกี่ยวเฉลี่ย 9,704 บาทต่อไร่ อย่างไรก็ตาม เกษตรกรที่ใช้แรงงานจ้าง จะมีต้นทุนค่าแรงงานจ้างเฉลี่ย 11,921 บาทต่อไร่ ในขณะที่ เกษตรกรที่ใช้แรงงานในครัวเรือน จะมีต้นทุนค่าแรงงานเฉลี่ยเพียงแค่ 1,150 บาทต่อไร่

ในการปลูกพริกเขียวแบบรวมกลุ่มของเกษตรกรกลุ่มวิสาหกิจชุมชนลุ่มน้ำปากพนัง ตำบลบ้านเนิน อำเภอเชียรใหญ่ จังหวัดนครศรีธรรมราช มีต้นทุนค่าแรงงานในระยะเก็บเกี่ยวเฉลี่ย 30,935 บาทต่อไร่ เกษตรกรเกือบทั้งหมดในกลุ่มใช้แรงงานจ้าง แรงงานจ้างส่วนหนึ่ง คือ เกษตรกรในกลุ่มฯ และมีการจ้างแรงงานจ้างจากภายนอกมาร่วมด้วย มีต้นทุนค่าแรงงานจ้างเฉลี่ย 43,742 บาทต่อไร่ ส่วนเกษตรกรที่ใช้แรงงานในครัวเรือน จะมีต้นทุนค่าแรงงานเฉลี่ยเพียงแค่ 1,752 บาทต่อไร่

ตารางที่ 3 ต้นทุนค่าปุ๋ยในระยะเพาะปลูกพริกเขียว

ค่าปุ๋ย	การปลูกแบบทั่วไป (ตำบลท่าซอม)		การปลูกแบบรวมกลุ่ม (ตำบลบ้านเนิน)	
	ค่าเฉลี่ย (บาท/ไร่)	จำนวน (คร้วเรือน)	ค่าเฉลี่ย (บาท/ไร่)	จำนวน (คร้วเรือน)
ปุ๋ยคอก/ปุ๋ยหมัก	540	1	1,323	7
ปุ๋ยเคมี	2,580	9	1,409	11
ไม่ใช้ปุ๋ย	-	1	-	1
ค่าปุ๋ยเฉลี่ย	2,160	11	1,484	13

ตารางที่ 3 พบว่า จากเกษตรกรที่ปลูกแบบทั่วไปในตำบลท่าซอม อำเภอหัวไทร จังหวัดนครศรีธรรมราช ที่เข้าร่วมให้ข้อมูลจำนวน 11 ครัวเรือน ใช้ปุ๋ยเคมี 9 ครัวเรือน มีต้นทุนค่าปุ๋ยเคมีเฉลี่ย 2,580 บาทต่อไร่ ส่วนเกษตรกรที่ใช้ปุ๋ยคอกมีเพียง 1 ครัวเรือน และเกษตรกรที่ไม่ใช้ปุ๋ยเลยมี 1 ครัวเรือน ส่วนการปลูกแบบรวมกลุ่มของเกษตรกรกลุ่มวิสาหกิจชุมชนลุ่มน้ำปากพนัง ตำบลบ้านเนิน อำเภอเชียรใหญ่ จังหวัดนครศรีธรรมราช ที่เข้าร่วมให้ข้อมูลจำนวน 13 ครัวเรือน ใช้ปุ๋ยเคมี 11 ครัวเรือน มีต้นทุนค่าปุ๋ยเคมีเฉลี่ย 1,409 บาทต่อไร่ ส่วนเกษตรกรที่ใช้ปุ๋ยคอก/ปุ๋ยหมักมี 7 ครัวเรือน และเกษตรกรที่ไม่ใช้ปุ๋ยเลยมี 1 ครัวเรือน

ผลตอบแทนของการปลูกพริกเขียวแบบทั่วไปเปรียบเทียบกับแบบรวมกลุ่มพบว่า ผลตอบแทนหรือกำไรจากการปลูกพริกเขียวมาจากการนำรายได้ทั้งหมดจากการขายพริกเขียว หักด้วย ต้นทุนและค่าใช้จ่ายรวม จากทั้งสามระยะของการเพาะปลูก การปลูกแบบทั่วไปของเกษตรกรตำบลท่าซอม อำเภอหัวไทร จังหวัดนครศรีธรรมราช ให้ปริมาณผลผลิตพริกเขียวเฉลี่ย 1,771.96 กิโลกรัมต่อไร่ ในขณะที่ การปลูกแบบรวมกลุ่มของเกษตรกรกลุ่มวิสาหกิจชุมชนลุ่มน้ำปากพนัง ตำบลบ้านเนิน อำเภอเชียรใหญ่ จังหวัดนครศรีธรรมราช ให้ปริมาณผลผลิตพริกเขียวเฉลี่ย 2,901.17 กิโลกรัมต่อไร่ อย่างไรก็ตาม การปลูกพริกเขียวแบบทั่วไปของเกษตรกรตำบลท่าซอมได้ราคาขายพริกเขียวเฉลี่ย 26.64 บาทต่อกิโลกรัม แต่การปลูกแบบรวมกลุ่มของเกษตรกรกลุ่มวิสาหกิจชุมชนลุ่มน้ำปากพนัง ตำบลบ้านเนิน ได้ราคาขายพริกเขียวเฉลี่ย 29.15 บาทต่อกิโลกรัม

ตารางที่ 4 ผลตอบแทนจากการปลูกพริกเขียว

หน่วย: บาท/ไร่/ครัวเรือน/รอบการผลิต

รายการ	ส่วนต่าง ค่าเฉลี่ย	การปลูกแบบทั่วไป (ตำบลท่าซอม)		การปลูกแบบรวมกลุ่ม (ตำบลบ้านเนิน)	
		ค่าเฉลี่ย	ร้อยละ	ค่าเฉลี่ย	ร้อยละ
รายได้	- 51,043	40,488	100.00	91,531	100.00
ต้นทุนและค่าใช้จ่าย					
ระยะเพาะกล้า	1,299	2,054	5.07	755	0.83
ระยะเพาะปลูก	814	5,660	13.98	4,846	5.29
ระยะเก็บเกี่ยว	- 21,255	9,719	24.00	30,974	33.84
ต้นทุน และค่าใช้จ่ายอื่น	- 1,404	411	1.01	1,815	1.98

ตารางที่ 4 ผลตอบแทนจากการปลูกพริกเขียว (ต่อ)

หน่วย: บาท/ไร่/ครัวเรือน/รอบการผลิต

รายการ	ส่วนต่าง ค่าเฉลี่ย	การปลูกแบบทั่วไป (ตำบลท่าซอม)		การปลูกแบบรวมกลุ่ม (ตำบลบ้านเนิน)	
		ค่าเฉลี่ย	ร้อยละ	ค่าเฉลี่ย	ร้อยละ
รวมต้นทุน และค่าใช้จ่ายทั้งสิ้น	- 20,547	17,843	44.07	38,390	41.94
กำไร	- 30,496	22,645	55.93	53,141	58.06

ตารางที่ 4 พบว่า ในการปลูกพริกเขียวแบบทั่วไปของเกษตรกรในตำบลท่าซอม อำเภอหัวไทร จังหวัดนครศรีธรรมราช จะมีรายได้เฉลี่ย 40,488 บาทต่อไร่ มีต้นทุนและค่าใช้จ่ายรวมเฉลี่ย 17,843 บาทต่อไร่ คิดเป็นร้อยละ 44.07 ของรายได้ ดังนั้น เกษตรจึงมีกำไรเฉลี่ย 22,645 บาทต่อไร่ คิดเป็นร้อยละ 55.93 ของรายได้ ทั้งนี้ ต้นทุนและค่าใช้จ่ายที่มีค่าเฉลี่ยที่สูงที่สุด คือ ต้นทุนและค่าใช้จ่ายในระยะเก็บเกี่ยว คิดเป็นร้อยละ 24.00 ของรายได้

ในการปลูกพริกเขียวแบบรวมกลุ่มของเกษตรกรกลุ่มวิสาหกิจชุมชนลุ่มน้ำปากพนัง ตำบลบ้านเนิน อำเภอเชียรใหญ่ จังหวัดนครศรีธรรมราช จะมีรายได้เฉลี่ย 91,531 บาทต่อไร่ มีต้นทุนและค่าใช้จ่ายรวมเฉลี่ย 38,390 บาทต่อไร่ คิดเป็นร้อยละ 41.94 ของรายได้ ดังนั้น เกษตรจึงมีกำไรเฉลี่ย 53,141 บาทต่อไร่ คิดเป็นร้อยละ 58.06 ของรายได้ ทั้งนี้ ต้นทุนและค่าใช้จ่ายที่สูงที่สุด คือ ต้นทุนและค่าใช้จ่ายในระยะเก็บเกี่ยว คิดเป็นร้อยละ 33.84 ของรายได้

เมื่อเปรียบเทียบรายได้ ต้นทุนและค่าใช้จ่าย และผลตอบแทนพบว่า การปลูกพริกเขียวแบบรวมกลุ่มของเกษตรกรกลุ่มวิสาหกิจชุมชนลุ่มน้ำปากพนัง ตำบลบ้านเนิน อำเภอเชียรใหญ่ จังหวัดนครศรีธรรมราช จะมีรายได้สูงกว่าการปลูกแบบทั่วไปของเกษตรกรตำบลท่าซอม อำเภอหัวไทร จังหวัดนครศรีธรรมราช 51,043 บาทต่อไร่ แม้ว่าต้นทุนและค่าใช้จ่ายรวมของการปลูกพริกเขียวแบบรวมกลุ่มจะมีตัวเงินสูงกว่าการปลูกแบบทั่วไป แต่สัดส่วนของต้นทุนและค่าใช้จ่ายรวม (ร้อยละ 41.94) นั้น มีสัดส่วนต่อรายได้ที่น้อยกว่าการปลูกแบบทั่วไป (ร้อยละ 44.07) จึงส่งผลให้การปลูกพริกเขียวแบบรวมกลุ่มมีกำไรหรือผลตอบแทนที่เป็นตัวเงินสูงกว่าการปลูกแบบทั่วไป 30,496 บาทต่อไร่ หรือหากมองในรูปสัดส่วนกำไรหรือผลตอบแทนต่อรายได้ นั่นก็คือ อัตรากำไรสุทธิ (Net Profit Margin) พบว่า การปลูกพริกเขียวแบบรวมกลุ่มของเกษตรกรกลุ่มวิสาหกิจชุมชนลุ่มน้ำปากพนัง ตำบลบ้านเนิน อำเภอเชียรใหญ่ จังหวัดนครศรีธรรมราช (ร้อยละ 58.06) มีผลตอบแทนสูงกว่า การปลูกแบบทั่วไปของเกษตรกรตำบลท่าซอม อำเภอหัวไทร จังหวัดนครศรีธรรมราช (ร้อยละ 55.93) หรือกล่าวได้ว่า อัตราต้นทุนรวมต่อรายได้รวม (Input Output Ratio) ของการปลูกพริกเขียวแบบรวมกลุ่มของเกษตรกรกลุ่มวิสาหกิจชุมชนลุ่มน้ำปากพนัง ตำบลบ้านเนิน อำเภอเชียรใหญ่ จังหวัดนครศรีธรรมราช (1 ต่อ 2.38) สูงกว่า การปลูกแบบทั่วไปของเกษตรกรตำบลท่าซอม อำเภอหัวไทร จังหวัดนครศรีธรรมราช (1 ต่อ 2.27)

ตารางที่ 5 เงินลงทุนเริ่มแรกและอัตราผลตอบแทนต่อการลงทุนในการปลูกพริกเขียว

หน่วย: บาท/ไร่/ครัวเรือน/รอบการผลิต

รายการ	การปลูกแบบทั่วไป (ตำบลท่าซอม)		การปลูกแบบรวมกลุ่ม (ตำบลบ้านเนิน)	
	ไม่รวมค่าที่ดิน	รวมค่าที่ดิน	ไม่รวมค่าที่ดิน	รวมค่าที่ดิน
เงินลงทุนเริ่มแรก	19,900	166,900	14,965	138,042
อัตราผลตอบแทนต่อการลงทุน (ร้อยละ)	113.79	13.57	355.10	38.50
มูลค่าปัจจุบันสุทธิ ณ ร้อยละ 20	47,822.41	-99,177.59	143,959.12	20,882.12
อัตราผลตอบแทนภายใน (ร้อยละ)	111.08	-11.68	354.92	26.71
ระยะเวลาคืนทุน (ปี)	0.88	> 5	0.28	2.60

ที่มา: จากการคำนวณของคณะวิจัย, 2560.

ตารางที่ 5 พบว่า การปลูกพริกเขียวแบบรวมกลุ่มของเกษตรกรกลุ่มวิสาหกิจชุมชนลุ่มน้ำปากพนัง ตำบลบ้านเนิน อำเภอเชียรใหญ่ จังหวัดนครศรีธรรมราช มีอัตราผลตอบแทนต่อการลงทุน (Return on Investment: ROI) สูงกว่าการปลูกแบบทั่วไปของเกษตรกรตำบลท่าซอม อำเภอหัวไทร จังหวัดนครศรีธรรมราช กล่าวคือ ในกรณีเงินลงทุนเริ่มต้นไม่รวมค่าที่ดินพบว่า การปลูกแบบรวมกลุ่มของเกษตรกรกลุ่มวิสาหกิจชุมชนลุ่มน้ำปากพนัง ตำบลบ้านเนิน อำเภอเชียรใหญ่ จังหวัดนครศรีธรรมราช ให้อัตราผลตอบแทนต่อเงินลงทุนร้อยละ 355.10 ซึ่งสูงกว่าการปลูกแบบทั่วไปของเกษตรกรตำบลท่าซอมที่ให้อัตราผลตอบแทนต่อเงินลงทุนร้อยละ 113.79 ส่วนในกรณีเงินลงทุนเริ่มแรกรวมค่าที่ดินพบว่า การปลูกแบบรวมกลุ่มให้อัตราผลตอบแทนต่อเงินลงทุนร้อยละ 38.50 ซึ่งสูงกว่าการปลูกแบบทั่วไปที่ให้อัตราผลตอบแทนต่อเงินลงทุนร้อยละ 13.57

มูลค่าปัจจุบันสุทธิ ณ อัตราลดร้อยละ 20 สำหรับกรณีเงินลงทุนเริ่มต้นไม่รวมค่าที่ดินพบว่า การปลูกแบบรวมกลุ่มของเกษตรกรกลุ่มวิสาหกิจชุมชนลุ่มน้ำปากพนัง ตำบลบ้านเนิน และการปลูกแบบทั่วไปของเกษตรกรตำบลท่าซอม มีค่าเป็นบวก กล่าวคือ 143,959.12 บาท และ 47,822.41 บาท ตามลำดับ จึงสมควรลงทุนทั้งสองพื้นที่ แต่อย่างไรก็ตาม การปลูกแบบรวมกลุ่มควรลงทุนมากกว่า เพราะมีมูลค่าปัจจุบันสุทธิเป็นบวกสูงกว่า ส่วนในกรณีเงินลงทุนเริ่มแรกรวมค่าที่ดิน พบว่า มูลค่าปัจจุบันสุทธิของการปลูกแบบรวมกลุ่มของเกษตรกรกลุ่มวิสาหกิจชุมชนลุ่มน้ำปากพนัง ตำบลบ้านเนิน เป็นบวก กล่าวคือ 20,882.12 บาท จึงสมควรลงทุน แต่การปลูกแบบทั่วไปของเกษตรกรตำบลท่าซอมมีค่าติดลบ -99,177.59 จึงไม่ควรลงทุน

ในกรณีเงินลงทุนเริ่มต้นไม่รวมค่าที่ดินพบว่า อัตราผลตอบแทนภายในของการปลูกแบบรวมกลุ่มของเกษตรกรกลุ่มวิสาหกิจชุมชนลุ่มน้ำปากพนัง ตำบลบ้านเนิน และการปลูกแบบทั่วไปของเกษตรกรตำบลท่าซอม เป็นบวกและสูงกว่าอัตราผลตอบแทนที่ต้องการ กล่าวคือ ร้อยละ 354.92 และร้อยละ 111.08 ตามลำดับ จึงสมควรลงทุนทั้งสองพื้นที่ แต่ในกรณีเงินลงทุนเริ่มแรกรวมค่าที่ดินพบว่า อัตราผลตอบแทนภายใน

ของการปลูกแบบรวมกลุ่มของเกษตรกรกลุ่มวิสาหกิจชุมชนลุ่มน้ำปากพนัง ตำบลบ้านเนินสูงกว่าอัตราผลตอบแทนที่ต้องการ กล่าวคือ ร้อยละ 26.71 สูงกว่า ร้อยละ 20 จึงสมควรลงทุน ในขณะที่ อัตราผลตอบแทนภายในของการปลูกแบบทั่วไปของเกษตรกรตำบลท่าช่อมมีค่าติดลบและต่ำกว่าอัตราผลตอบแทนที่ต้องการ กล่าวคือ ร้อยละ -11.68 ต่ำกว่าร้อยละ 20 จึงไม่สมควรลงทุน

ระยะเวลาคืนทุนสำหรับกรณีเงินลงทุนเริ่มต้นไม่รวมค่าที่ดินพบว่า การปลูกแบบรวมกลุ่มของเกษตรกรกลุ่มวิสาหกิจชุมชนลุ่มน้ำปากพนัง ตำบลบ้านเนิน และการปลูกแบบทั่วไปของเกษตรกรตำบลท่าช่อม สามารถคืนทุนก่อนหมดอายุโครงการ กล่าวคือ 0.28 ปีหรือ 3 เดือน 11 วัน และ 0.88 ปีหรือ 10 เดือน 17 วัน ตามลำดับ จึงสมควรลงทุน แต่ในกรณีเงินลงทุนเริ่มแรกรวมค่าที่ดินพบว่า เฉพาะการการปลูกแบบรวมกลุ่มของเกษตรกรกลุ่มวิสาหกิจชุมชนลุ่มน้ำปากพนัง ตำบลบ้านเนินเท่านั้น ที่สามารถคืนทุนก่อนหมดอายุโครงการ กล่าวคือ คืนทุนในเวลา 2.6 ปีหรือ 2 ปี 7 เดือน

สรุปและอภิปรายผล

การปลูกพริกเขียวในพื้นที่ตำบลท่าช่อมและตำบลบ้านเนินมีลักษณะคล้ายคลึงกัน เพราะตั้งอยู่ติดกันในบริเวณลุ่มน้ำปากพนังของจังหวัดนครศรีธรรมราช มีลักษณะเป็นดินตะกอน อุดมสมบูรณ์ปานกลาง เนื้อดินระบายน้ำได้ดี ประชาชนที่อาศัยอยู่บริเวณดังกล่าวมีอาชีพปลูกพืชผักมาเป็นเวลานาน โดยพริกเขียวเป็นพืชผักชนิดหนึ่งที่นิยมปลูกเพื่อขาย โดยเกษตรกรที่ปลูกพริกเขียวในตำบลท่าช่อม อำเภอหัวไทร จังหวัดนครศรีธรรมราช มีลักษณะต่างคนต่างปลูกและต่างคนต่างขายหรือเรียกว่า แบบทั่วไป (Individual Planting or Farming) ในขณะที่เกษตรกรตำบลบ้านเนินมีการรวมกลุ่ม (Collaborative Planting or Farming) ในนามของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนลุ่มน้ำปากพนัง ตำบลบ้านเนิน อำเภอเชียรใหญ่ จังหวัดนครศรีธรรมราช ซึ่งจะร่วมกันวางแผนการปลูก ติดตามผลระหว่างปลูก ร่วมแก้ปัญหา และรวมผลผลิตขายโดยมีการทำความสะอาด คัดขนาด และบรรจุหีบห่อ ทั้งนี้ เพื่อสร้างอำนาจต่อรองกับผู้รับซื้อและตัดนายหน้าผู้รับซื้อในหมู่บ้าน ซึ่งสอดคล้องกับงานของ Tiyaio [18] และ Suritwanich [8] ที่กล่าวว่า การรวมกลุ่มเป็นการที่คนตั้งแต่ 2 คนขึ้นไปสร้างสัมพันธ์ มีความเกี่ยวข้องกัน ร่วมดำเนินการเพื่อให้บรรลุเป้าหมายร่วมกันให้สำเร็จ ซึ่งเห็นได้ว่า การรวมกลุ่มของเกษตรกรตำบลบ้านเนินเป็นการรวมกลุ่มเพื่อสร้างอำนาจต่อรองในการขายผลผลิตพริกเขียวกับผู้รับซื้อ ซึ่งสอดคล้องกับรูปแบบของผลประโยชน์ในการรวมกลุ่มของ Mongkolnchaiaruny [9] อีกทั้ง สามารถลดต้นทุนการผลิตเพราะร่วมกันดูแลคุณภาพการผลิตกันเอง ทำให้สร้างกำไรเพิ่มขึ้น นอกจากนี้สมาชิกในกลุ่มยังได้เพิ่มทักษะการทำงานเป็นทีมซึ่งสอดคล้องกับงานของ Udomwinijilp [11]

การปลูกพริกเขียวแบบรวมกลุ่มในปริมาณผลผลิตพริกเขียวเฉลี่ยต่อไร่และราคาขายพริกเขียวเฉลี่ยต่อกิโลกรัม สูงกว่าของการปลูกแบบทั่วไป อย่างไรก็ตาม การปลูกพริกเขียวทั้งแบบทั่วไปและแบบรวมกลุ่มมีต้นทุนและค่าใช้จ่ายด้านแรงงานจ้างและค่าปุ๋ยในสัดส่วนมากที่สุด โดยการปลูกแบบทั่วไปจะมีต้นทุนค่าแรงงานจ้างเฉลี่ยต่ำกว่าการปลูกแบบรวมกลุ่ม เพราะในการเก็บพริกเขียวแบบรวมกลุ่มจะมีการเก็บอย่างพิถีพิถันกว่า กล่าวคือ มีการคัดเลือกคุณภาพพริกเขียวตั้งแต่ช่วงเก็บเกี่ยวพริกในแปลงและมีการคัดคุณภาพพริกเขียวอีกครั้งก่อนบรรจุลงกล่องส่งขาย แต่การปลูกแบบทั่วไปมีต้นทุนค่าปุ๋ยเฉลี่ยสูงกว่าการปลูกแบบรวมกลุ่ม ทั้งนี้ เพราะเกษตรกรที่ปลูกแบบรวมกลุ่มมีการใช้ปุ๋ยคอกและปุ๋ยหมักมากกว่าปุ๋ยเคมี

ในภาพรวมพบว่า ต้นทุนและค่าใช้จ่ายรวมที่เป็นตัวเงิน ในการปลูกพริกเขียวของการปลูกแบบทั่วไป จะต่ำกว่าการปลูกแบบรวมกลุ่ม แต่รายได้รวมที่เป็นตัวเงินของการปลูกแบบทั่วไปต่ำกว่าการปลูกแบบรวมกลุ่มเช่นเดียวกัน ส่งผลให้อัตรากำไรสุทธิต่อรายได้รวมหรืออัตรากำไรสุทธิ (Net Profit Margin) ของการปลูกทั่วไปจึงต่ำกว่าการปลูกแบบรวมกลุ่ม หรือกล่าวได้ว่า อัตราต้นทุนรวมต่อรายได้รวม (Input Output Ratio) ของการปลูกทั่วไปสูงกว่าการปลูกแบบรวมกลุ่ม นอกจากนี้เมื่อนำกำไรหรือผลตอบแทนมาพิจารณาร่วมกับ เงินลงทุนเริ่มแรกพบว่า การปลูกพริกเขียวแบบทั่วไปมีอัตราผลตอบแทนต่อเงินลงทุน (Return of Investment : ROI) ต่ำกว่าการปลูกแบบรวมกลุ่ม และหากพิจารณาด้วยมูลค่าปัจจุบันสุทธิ (Net Present Value) อัตราผลตอบแทนภายใน (Internal Rate of Return) และระยะเวลาคืนทุน (Payback Period) พบว่า ในกรณีเงินลงทุนเริ่มแรกไม่รวมค่าที่ดินนั้น การปลูกแบบทั่วไปและการปลูกแบบรวมกลุ่มสมควรลงทุนได้ เนื่องจาก มูลค่าปัจจุบันสุทธิเป็นบวก อัตราผลตอบแทนภายในสูงกว่าอัตราผลตอบแทนที่ต้องการ และคืนทุนภายในระยะเวลาของโครงการ แต่หากพิจารณาในกรณีเงินลงทุนเริ่มแรกรวมค่าที่ดินพบว่า การปลูกแบบทั่วไปไม่สมควรลงทุน เพราะมูลค่าปัจจุบันสุทธิเป็นลบ อัตราผลตอบแทนภายในติดลบและต่ำกว่าอัตราผลตอบแทนที่ต้องการ และไม่คืนทุนภายในอายุของโครงการ แต่การปลูกแบบรวมกลุ่มสมควรลงทุน เนื่องจากมีมูลค่าปัจจุบันสุทธิ อัตราผลตอบแทนภายในเป็นบวกและสูงกว่าอัตราผลตอบแทนที่ต้องการ และคืนทุนภายในอายุโครงการ

จากการเปรียบเทียบต้นทุนและผลตอบแทน เห็นได้ชัดว่าการปลูกพริกเขียวแบบรวมกลุ่มของวิสาหกิจชุมชนลุ่มน้ำปากพองตำบลบ้านเนิน มีต้นทุนและค่าใช้จ่ายต่ำกว่า แต่มีรายได้รวมสูงกว่า การปลูกพริกเขียวแบบทั่วไปของเกษตรกรตำบลท่าซอม ส่งผลให้การปลูกแบบรวมกลุ่มมีผลตอบแทนที่สูงกว่า นักวิจัยจึงเห็นควรว่าควรส่งเสริมให้เกษตรกรรวมกลุ่มกันในการปลูกพริกเขียวเพราะทำให้เกษตรกรในกลุ่มของชุมชนมีผลตอบแทนดีขึ้น อันส่งผลดีต่อความมั่นคงในอาชีพ นอกจากนี้การรวมกลุ่มยังมีประโยชน์ในการร่วมกันวางแผน ติดตามการปลูกและร่วมแก้ปัญหา อีกทั้งรวมผลผลิตเพื่อจำหน่าย อย่างไรก็ตามการส่งเสริมเพื่อสร้างการรวมกลุ่มในชุมชนที่ต่างคนต่างปลูกจะต้องใช้เวลาในทำความเข้าใจและพัฒนาต่อไป

ข้อเสนอแนะที่ได้รับจากการวิจัย คือ การปลูกพริกเขียวแบบรวมกลุ่มทำให้เกษตรกรในกลุ่มช่วยกันดูแลและควบคุมคุณภาพการผลิตกันเองได้ อีกทั้งทำให้สามารถมีอำนาจต่อรองกับผู้รับซื้อผลผลิต ส่งผลให้ได้รับราคาขายที่สูงกว่าแบบการปลูกแบบทั่วไปที่ต่างคนต่างขาย อย่างไรก็ตาม สมาชิกของการปลูกแบบรวมกลุ่มต้องมีความสามัคคี ยึดมั่นในเป้าหมายของกลุ่ม และรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่นเพื่อพัฒนาตนเองและกลุ่มอย่างยั่งยืนต่อไป

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งถัดไป คือ ควรจัดเก็บข้อมูลในรอบการผลิตในปีที่ศึกษาโดยต้องส่งเสริมให้เกษตรกรทำการจดบันทึกอย่างละเอียดให้ถูกต้อง นอกจากนี้ควรศึกษาถึงการบริหารเงินทุนของเกษตรกรผู้ปลูกพริกเขียวว่าสามารถบริหารเงินได้อย่างมีประสิทธิภาพหรือไม่

กิตติกรรมประกาศ

ขอขอบคุณ สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย และมหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์ ซึ่งเป็นผู้ให้ทุนสนับสนุนการวิจัยตามเลขที่สัญญา WU-TRF_ABC60_05 รวมถึงเกษตรกรผู้ปลูกพริกเขียวของตำบลท่าซอม อำเภอหัวไทร จังหวัดนครศรีธรรมราช และกลุ่มวิสาหกิจชุมชนลุ่มน้ำปากพอง ตำบลบ้านเนิน อำเภอเชียรใหญ่ จังหวัดนครศรีธรรมราช และหน่วยงานสนับสนุนทั้งภาครัฐและเอกชนในพื้นที่วิจัยดังกล่าว

References

- [1] Jitpakdee, R., & Wongsawat, S. (2016). The participation of rice farmer at Pakpanang Basin in maintaining identity of native rice. *Area Based Development Research Journal*, 8(2), 56-75. (In Thai)
- [2] Walailak University. (2017). *The research proposal to support the university's fiscal year 2016 budget requests. (project of creating occupational security in the Pak Pha-nang river community, Nakhon Si Thammasat Province)*. [Unpublished Report] Nakhon Si Thammarat: Walailak University. (In Thai)
- [3] Tasorm Subdistrict Administrative Organization. (2017, July 13). *Basic data*. . (In Thai)
- [4] Aueajirapongpan, S. (2003). *Cost accounting 2*. (3rd edition). Bangkok: Top McGrawhill Publiser. (In Thai)
- [5] Aueajirapongpan, S. (2006). *Cost accounting 1*. Bangkok: Top McGrawhill Publiser. (In Thai)
- [6] Komaratat, D. (2003). *Cost accounting. (9th edition)*. Bangkok: Chulalongkorn University. (In Thai)
- [7] Jiwamitr, S. (2003). *Financial management volume 1*. (6th edition). Bangkok: Chulalongkorn University. (In Thai)
- [8] Suritwanich, S. (2009). *Modern organization behavior: Concept and theory*. (2nd edition). Bangkok: Thammasart University Publishing. (In Thai)
- [9] Mongkolnchaiaruny, J. (2016). CSR and country development. *Journal of Social Sciences and Humanities*, 42(1), 1-27 (In Thai)
- [10] Pansiri, P. (2016, May 6). *Development of community organization*. [http://pws.npru.ac.th/pheera thano/data/files...pdf](http://pws.npru.ac.th/pheera%20thano/data/files...pdf). (In Thai)
- [11] Udomwinijilp, S. (2001). *Economic analysis of marketing collaboration of farmers: A case study of smoked rubber sheet production group in SongKhla Province* [Unpublished Master's Thesis]. Bangkok: Kasetsart University. (In Thai)
- [12] Phankhong, T., Jantaratit, J., & Kaewkanit, S. (2015). Analysis of cost return and efficiency of pesticide safe vegetables production in Bangriang District, Khuan Niang, Songkhla Province. *Journal of Humanities and Social Sciences*, 7(13), 63-70. (In Thai)
- [13] Boonchouy, N. (2017). The study cost and returns of planting cultivated banana in Tha Yang District, Phetchaburi Province. *Veridiantic E-Journal, Silpakorn University*, 10(1), 1884-1894. (In Thai)
- [14] Singh, H. L., Sharma, A., & Kumar, T. (2016). Economic analysis of vegetable production in Meerut District of Uttar Pradesh. *International Journal of Tropical Agriculture*, 34(3), 727-731.

- [15] Baloch, R. A., Baloch, S. U., Baloch, S. K., Baloch, H. N., Badini, S. A., Bashir, W., Baloch, A. B., & Balach, J. (2014). Economic analysis of onion (*Allium cepa* L.) Production and marketing in District Awaram, City Balochistan. *Journal of Economics and Sustainable Development*, 5(24), 192-205.
- [16] Agriculture Office of Huasai District. (2017, May 13). *Registered farmers information*. (In Thai)
- [17] Baannerm Subdistrict Administrative Organization. (2017, May 13). *Basic data*. (In Thai)
- [18] Tiayao, S. (2003). *Principle of management*. Bangkok: Thammasart University Publishing. (In Thai)